

40. Wiącek, G., Sękowski, A.E. 2007. Powodzenie w kształceniu integracyjnym a wybrane zmienne psychospołeczne – weryfikacja modelu teoretycznego. In: ROCZNIKI PSYCHOLOGICZNE, voi. X, no. 2.
41. Wójcik T. 2008. Błędy pedagogiczne w nauczaniu języków obcych. Częstochowa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Lingwistycznej.
42. Żeizao M. 2013. Kwestionariusz wywiadu jako narzędzie badawcze. In: Obronność - Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej. No 2(6) pp.222-238.
43. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
44. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli
45. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017, w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży
46. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychoogiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach
47. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychoogiczno-pedagogicznych
48. <https://www.boundless.com/education/textbooks/boundless-education-textbook/curriculum-and-instructional-design-3/instructional-design-14/what-is-pedagogy-48-12978/> 17 November, 2016
49. <http://www.dictionary.com/browse/pedagogy> (17 November, 2016)
50. <http://www.thefreedictionary.com/pedagogue> (17 November, 2016)
51. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pedagogika_specjalna (21 July, 2017)
52. Bengt, Nirje. Swedish Association for Retarded Children, SRV-VRS: The International Social Role Valorization Journal, Voi. 1(2) - 1994 Classic Article from 1969 The Normalization Principle and Its Human Management, Implications* http://canonsocialiwerk.eu/2008_inclusie/The%20Normalization%20Principle%20and%20Its%20Human%20Management%20Implications.pdf (26 July, 2017)
53. Jataia, Sara., Seevers, Randy L., Nature and Use of Curriculum in special education. Academic Exchange Quarterly. <https://www.questia.com/library/journal/1G1-146219151/nature-and-use-of-curriculum-in-special-education> (16th July 2017)

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ З ПРОФІЛАКТИКОЮ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Каськова Л.Ф., Новікова С.Ч., Амосова Л.І., Хміль О.В., Уласевич Л.П.

Українська медична стоматологічна академія

Висвітлено застосування сучасних технологій, форм і методів організації освітнього процесу на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань в умовах дистанційного навчання майбутніх лікарів-стоматологів.

Ключові слова: освітній процес, дитяча терапевтична стоматологія, лікар-стоматолог, студенти, форми навчання, методи навчання, дистанційне навчання.

The article considers with the problem of using modern technologies, forms and methods in the organization of the educational process at the department of children's therapeutic dentistry with the prophylaxis of stomatological problems in the conditions of distance learning during the preparation of dentistry.

Key words: educational process, pediatric therapeutic dentistry, dentist, students, forms of education, teaching methods, distance learning.

В усі часи важливим завданням вищого освітнього закладу, особливо медичного, є підготовка фахівців із високим рівнем професійної компетентності, різнобічним особистісним розвитком, які прагнуть до самовдосконалення, поповнення й розширення спектра своїх знань і вмінь. Підготовка спеціалістів, здатних навчатися все життя, які визначатимуть темпи й рівень науково-технічного, медичного, економічного й соціально-культурного прогресу, важлива і в наш час [1-3; 5; 6].

На початку 2020 року світ зіткнувся з гострою респіраторною інфекцією, що викликається коронавірусами SARS-CoV-2 (2019 nCoV).

Наша кафедра, як і всі, перейшла на дистанційне навчання, і ми розуміли, що принцип, який передбачає, що студент вчиться біля стоматологічного крісла, буде дещо змінено. Незважаючи на всі труднощі, співробітники кафедри мобілізувалися й освоїлися в скрутній ситуації досить швидко, бо обставини не дозволяли стояти на місці. Карантин кинув виклик можливості проведення навчального процесу в аудиторіях вишу, але він став каталізатором повноцінного запуску дистанційного навчання.

Нині докорінно змінюється роль викладача: координуючи пізнавальний процес, він сам має підвищувати творчу активність, фахову кваліфікацію відповідно до нововведень та інновацій [4].

На кафедрі викладачами було застосовано технології синхронного й асинхронного типів дистанційного навчання на базі освітніх платформ Zoom, Microsoft Teams, Skype, які роблять можливим поєднання цих двох форм дистанційного навчання. Кожен викладач ретельно підходить до організації й проведення заняття, зважаючи на те, що на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань проводиться викладання студентам II, III, IV і V курсів дисциплін «Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології», «Профілактика стоматологічних захворювань», «Дитяча терапевтична стоматологія» трьома мовами, і викладання матеріалу кожної з дисциплін має свої особливості й мотивацію для студентів. Постає питання: як подати ін-

формацію, зробити заняття насиченим і цікавим, не втрачаючи часу в online. Цей етап більшою мірою переноситься в асинхронне навчання. Виклад інформації не обов'язково має відбуватися в режимі реального часу й синхронної взаємодії зі студентами. Інформація цілком може бути самостійно опрацьована, а присутність викладача важливіша на інших етапах. Але також необхідно враховувати, з яким курсом працює викладач: якщо це другий чи третій курс, то необхідна аргументована мотивація. Можна створити умови, в яких мотивація підтримується чи ні. Але всі ми різні: комусь потрібні підтримка й похвала, комусь – відчуття досягнення мети, комусь – максимальна автономність, ще комусь – оцінки. Не всі студенти досить мотивовані, щоб виконувати завдання, бажати брати участь у дискусії в онлайн-форматі. «Навчання без бажання псує розум, і він нічого не затримує в собі», – вважав Леонардо да Вінчі. Ефективна, сумлінна робота викладача, правильно побудоване заняття із залученням до навчального процесу всіх студентів групи, якість подачі матеріалу, форми, методи проведення занять, ставлення викладача до студентів – усе це є головними мотивуючими чинниками, які впливають на ступінь зацікавленості студентів у бажанні засвоєння знань із дисциплін, у нашому випадку – пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології і профілактики стоматологічних захворювань.

Важливим у дистанційній формі навчання для студентів є наявність джерел інформації при опануванні конкретної теми з дисципліни. З метою оптимізації навчального процесу на кафедрі розроблено сторінку електронної інформації для студентів. На ній є окремий розділ «Матеріали для дистанційного навчання», де завантажено трьома мовами (українською, російською для російськомовних студентів-іноземців, англійською для англомовних студентів) тематичні плани, методичні розробки, схеми написання історії хвороби, мультимедійні презентації лекцій; створено для студентів бібліотеку з літературою для самостійної підготовки до занять із дисциплін, які вивчаються на кафедрі, для розширення світогляду з можливістю поглиблювати знання; питання до підсумкового модульного контролю відповідно до курсу навчання.

Велике значення в безперервній системі підготовки фахівців має методична робота на кафедрі. Кожен викладач творчо підходить до підготовки методичних рекомендацій, переглядає й доповнює їх новітніми методиками й інформацією, посилаючись на сучасні вимоги до начального процесу задля якісної підготовки майбутніх лікарів. Для кожного курсу з усіх дисциплін відповідно до тематичного плану розроблено тестові завдання й тестові задачі різних рівнів складності, які застосовуються в процесі синхронного й асинхронного типів дистанційного навчання для визначення початкового й проміжного рівня знань студентів та при моделюванні клінічної ситуації без присутності стоматологічного пацієнта.

Отже, незважаючи на ситуацію, яка склалася, освітній процес на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань проводиться у формі дистанційного навчання успішно, якісно й цікаво, із застосуванням сучасних методів і засобів.

Список використаної літератури

1. Застосування сучасних форм і методів навчання у викладанні дитячої терапевтичної стоматології / С.Ч. Новікова, О.В. Хміль, Н.В. Янко [та ін.] // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика: навчально-наукова конференція з міжнародною участю: матеріали конф. – Полтава, 2020. – С.154 -155.
2. Каськова Л.Ф. Навчальна мотивація студентів в формуванні професійної компетентності з дитячої стоматології / Л.Ф. Каськова, С.Ч. Новікова, Н.М. Анопрієва // Вісник проблем біології і медицини. – 2018. – Вип. 1, т. 1 (142). – С. 231-234.
3. Контроль якості підготовки лікарів-стоматологів на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології / Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, С.Ч. Новікова [та ін.] // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах: наук.-практ. конф. з міжнар. участю: матеріали конф. – Полтава, 2018. – С.115 - 116.
4. Скрипник Л.М. Дистанційна медична освіта: сучасні реалії та проблеми /Л.М. Скрипник //Архів клінічної медицини – 2012.– №2 (18). – С.116 -118.
5. Удосконалення якості підготовки лікарів-стоматологів на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології / Л.І. Амосова, С.Ч. Новікова, О.Е. Бережна [та ін.] // Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах: наук.-практ. конф. з міжнар. участю: матеріали конф. – Полтава, 2016. – С.7 - 9.
6. Эффективные методы преподавания в медицинском вузе: методические рекомендации. – Изд. 1 / А.О. Абдрахманова, М.А. Калиева, А.А. Сыздыкова и др. – Астана, 2015. – 55 с.

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА

Каськова Л.Ф., Хміль О.В., Хміль Д.О., Новікова С.Ч.

Українська медична стоматологічна академія

Позитивна мотивація до навчання сприяє успішному засвоєнню фахових знань і опануванню практичних навичок, компенсуючи навіть посередні здібності студента.

Ключові слова: медична освіта, навчальна діяльність, сучасні методи навчання, мотивація, навчально-пізнавальна діяльність студентів.

Positive motivation to study contributes to the successful acquisition of professional knowledge and practical skills, even compensating for the mediocre abilities of the student.

Key words: medical education, educational activity, modern teaching methods, motivation, educational and cognitive activity of students.

Освіта в сучасному житті людини займає одне з чільних місць. Вона також відіграє важливу роль у соціальному й економічному розвитку країни. Важливою складовою вітчизняної освітньої системи є вища медична освіта, яка спрямована на якісне відтворення кадрового потенціалу в галузі охорони здоров'я України, а також на